

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Liisa Puusepp
Koolijuht
Rakvere Riigigümnaasium
kool@rakvere.edu.ee

25.06.2024 nr 2.1-1/24/435-1023-5

Sandra Valter
andmekaitse spetsialist
sandra.valter@rakvere.edu.ee

Tähelepanu juhtimine isikuandmete kaitse asjas

Andmekaitse Inspeksioon sai lapsevanema pöördumise seoses sellega, et kooli õpilasele tehti kirjalik noomitus videosalvestise põhjal. Ühtlasi jäi lapsevanemale ebaselgeks, kuidas on tagatud õpilaste isikuandmete kaitse videokaamerate kasutamisel.

Rõhutame, et kõigis lastega seotud ettevõtmistes tuleb esikohale seada laste huvid, mistõttu tuleb laste andmetega seoses pöörata suuremat tähelepanu hoolsuskohustusele ning kaaluda, kas tegevus on lapse huvides. Seega juhib inspeksioon kaamerate kasutamise seoses Teie tähelepanu järgnevale.

Kaamerate kasutamine koolis

Igasugune isikuandmetega tehtav toiming, sealhulgas ka isiku kaameraga jälgimine, salvestamine, hiljem salvestiste vaatamine ning muu moel kogutud salvestise näitamine kolmandatele isikutele, on isikuandmete töötlemine vastavalt isikuandmete kaitse üldmääruse ([IKÜM](#)) artiklile 4 punktile 2. Isikuandmete töötlemine on seaduslik üksnes juhul, kui selleks on olemas õiguslik alus (IKÜM art 6 lg 1). Koolis valvekaamerate kasutamisel saab selliseks õiguslikuks aluseks olla IKÜM artikli 6 lõike 1 punkt c ehk seadusest tulenev õiguslik alus.

Seadusest tulenevaks aluseks on põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse (PGS) § 44 lõige 5, mille kohaselt võib kool õpilaste ja koolitöötajate turvalisust ohustava olukorra ennetamiseks ning olukorrale reageerimiseks kasutada kooli territooriumil valvekaameraid. Valvekaamerate kasutamise kord tuleb sätestada kooli kodukorras. Juhtumi ilmnemisel võib salvestist vaadata vaid selleks määratud isik, kes võib vajadusel salvestist edastada pädevale korrakaitseorganile.

Alates 01.07.2024 jõustub PGS-i muudatus, mille kohaselt võib jälgimisseadmestikku kasutada ka kooli vara kaitsmiseks.

Kaamerate kasutamise eesmärk

Andmete (sh ka videosalvestiste) avalikustamisel ja edastamisel peab lähtuma ka minimaalsuse ja eesmärgipärasuse põhimõttest (IKÜM artikkel 5). Eesmärgipärasuse põhimõte tähendab seda, et isikuandmeid ei tohi hiljem töödelda viisil, mis ei täida esialgset eesmärki. Minimaalsuse põhimõte eeldab, et andmeid kogutakse nii vähe kui võimalik konkreetse eesmärgi saavutamiseks.

Seega, koolil ei ole õigus niisama kõiki salvestisi läbi vaadata ning neid kasutada hiljem muul eesmärgil, näiteks õpilaste vahelise tüli lahendamiseks või noomituste tegemiseks, kui vastav eesmärk ei ole ette nähtud jälgimisseadmestiku kasutamise korras. Kaamerate kasutamine peab olema suunatud konkreetse probleemi lahendamiseks ning kogutud andmeid ei tohi hiljem kasutada muul eesmärgil. Isikuandmeid võib töödelda vaid juhul ja sellises ulatuses, mis on tõesti vajalik määratletud eesmärkide saavutamiseks ning eeldusel, et pole vähem riivavaid meetmeid selle eesmärgi täitmiseks.

Hetkel ei ole Teie kooli andmekaitsetingimuste jälgimisseadmestiku kasutamise osas ühtegi täpsustust, mis eesmärgil (eesmärkidel) videosalvestist kasutatakse. Kooli kodukord toob lisaks PGS-ist tulenevale täiendava eesmärgina välja *korrarikkumise menetlemisel asitõendite väljaselgitamiseks*¹.

Täiendavalt selgitame, et kui kaamera kasutamise eesmärk on seaduses sätestatu kohaselt *õpilaste ja koolitöötajate turvalisust ohustava olukorra ennetamiseks ning olukorrale reageerimiseks*, siis saab salvestist kasutada, et tuvastada ohulukord aga mitte selleks, et menetlemisel asitõendeid koguda ja selle alusel teha noomitus. Tegemist on kahe erineva eesmärgiga. Teiste eesmärkide jaoks, mida seadus ei reguleeri, peab ka õiguslik alus olema vastavalt teine. Antud juhul nt õigustatud huvi (IKÜM art 5 lg 1 p f), mille kasutamisel tuleb koostada ka [õigustatud huvi analüüs](#).

Seejuures rõhutame, et kool vastutava töötlejana peab esitama inimesele ka kogu IKÜM artiklis 13 sätestatud teabe. Sh ka olukorras, kui täiendav info sisaldub kodukorras, tuleks andmekaitsetingimustesse lisada vastav viide kodukorrale. Juhul, kui isikuandmete töötlemine põhineb artikkel 6 lõige 1 punktil f, tuleb esitada ka teave vastutava töötleja või kolmanda isiku õigustatud huvide kohta (vt IKÜM art 13 lg 1 p d). Ehk andmekaitsetingimustesse tuleb lisada kas õigustatud huvi analüüs või vähemalt teave, et inimesel on õigus küsida õigustatud huvi analüüsi (nt kirjutades e-posti aadressile).²

Kaamerate jälgimine reaalsajas

Teie kooli kodukorra kohaselt on *juurdepääsuõigus videovalve otsepildile ja salvestistele on kooli direktoril, juhiabil, infospetsialistil ja õppenõustajal*³. Soovitame läbi mõelda, kas on põhjendatud, et kõik eelnimetatud isikud pääsevad ligi nii salvestistele kui ka otsepildile. Arvestades nende töötajate positsioone saab eelduslikult väita, et nad ei jälgi kaameraid pidevalt ning nad tegelevad eelkõige oma ülesannete täitmisega. Tavapärane tööprotsess ei võimalda ühelgi töötajal terve päeva ekraani ees istuda ja kaameraid jälgida.

Hetkel ei ole Teil kodukorra järgi määratud isikut, kelle tööülesanne oleks kaamerapildi jälgimine (nt turvamees) ning sel viisil ei täida reaalsajas jälgimine ka kaamerate ennetavat eesmärki - kõikidele ohuolukordadele ja rikkumistele ei ole võimalik operatiivselt reageerida.

Alates 01.07.2024 jõustuva PGS-i muudatusega lubatakse küll ka seaduse tasandil kasutusele võtta kooli territooriumil lisaks salvestamisele ka pilti edastav jälgimisseadmestik, kuid isikuandmete töötlemise nõudetega peab igal juhul arvestama.

Ühtlasi tuleb läbi mõelda ja kodukorras fikseerida, mis seademetest selleks õigustatud isikud otsepildile ligi pääsevad (lokaalne tööarvuti, isiklik arvuti, mobiiltelefon) ja et otsepildi link ei oleks kolmandate isikutega jagatav.

Kaamerate lisafunktsioonide kasutamine

¹ Rakvere Riigigümnaasiumi kodukord p 7.2. ja 7.4.

² Täpsemalt on võimalik selles osas lugeda ka [Artikli 29 tööruhma suuniseid läbipaistvuse kohta](#). Õigustatud huvi osas teabe andmist on käsitletud leheküljel 36.

³ Rakvere Riigigümnaasiumi kodukord p 7.5.

Täiendavalt rõhutame, et tänapäeval kasutusel olevad kaamerad võimaldavad mitmete erinevate funktsioonide kasutamist, nt heli salvestamine ja näotuvastus. Heli salvestamine ja näotuvastuse kasutamine (biomeetriliste andmete töötlemine) ei ole inspektsiooni hinnangul õigustatud ja lubatud. Ühtlasi peab selliste kaamerate kasutamisel olema äärmiselt hoolikas, et lisafunktsioonid ei oleks vaikimisi sisse lülitatud. Samuti peate veenduma, et isikud, kes pääsevad ligi kaamerate seadetele, ei saa lisafunktsioone omavoliliselt sisse lülitada.

Üldise juhendiga kaamerate kasutamise kohta saate tutvuda [siin](#).

Juhime ka tähelepanu, et hetkel ei nähtu äriregistrist, et Rakvere Riigigümnaasium oleks määranud endale andmekaitse spetsialisti, kuigi Teie kodulehel on vastav info olemas. Palume märkida kooli andmekaitse spetsialist ka äriregistrisse.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kirsika Kuutma
jurist
peadirektori volitusel